
Han gør alle Ting vel

Et stykke journalistik af

Kaj Munk

Udgivet i 2015. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

Han gør alle Ting vel

4

Han gør alle Ting vel

Han gør alle Ting vel

Han gør alle Ting vel

Jp.d.20.8.1939[1]

Af Sognepræst Kaj Munk

”PRÆST, Præst, hvor var Gud henne under de Lidelser, Gurli maatte udstaa?” Saadan lyder Spørgmaalet til mig i Breve, jeg har maattet modtage den sidste Uge. Det har kaldt paa mit eget Hjertes Spørgen fra den unge Tid, da Fortvivlelsen var mere nøgen, end den kan blive i de ældre Aar, den Tid, der for mit Vedkommende faldt i de Aar, da Europa var et Golgatha: Hvor er Gud henne, mens det Onde sker paa Jorden. Satan ser vi, men hvor ser vi Gud?

Og der er jo dertil kun at svare, at det aldrig fra autoritativ Side er lovet os, at vi skal se Gud.

Navnet paa den Hemmelighed, hvormed Kristus vandt Verden, er jo netop Tro. Og Troen er en Bestandighed i det, der haabes, en fast Overbevisning om Ting, der ikke ses, siger vort nye Testamente. I Kristendommen bygger vi hverken paa Sanser eller paa Fornuft. Vi bygger paa et Menneske, nemlig Jesus. Hvorfor vi gør det? Fordi vi ikke kan lade være. Sig for min Skyld gerne, at det er en Last hos os. Som Drankeren maa drikke, som Kleptomannen maa stjæle, saadan er det Natur hos den Kristne at kalde Jesus for Frelser og Fører. Skal det kaldes Autoritetstro. Men det er det ikke; det er noget meget inderligere. Kristus er ikke en Hest, jeg holder paa; han er den, som Sandhedsinstinktet i mig har udvalgt sig. Eller maaske snarere Kærlighedsinstinktet. ”Deutschland, Deutschland über alles, über alles in der Welt”, jubler Afgudsdyrkerne. Og pranger de ikke med Deutschland, nævner de et andet jordisk Ideal eller maaske bare en Passion. Men den Kristne staar i det Venskabsforhold til Tømreren fra Nazareth, at for ham er det Kristus über alles in der Welt. Jeg stod og vidste ikke, hvad Livet var, eller hvem jeg selv var, eller noget som helst. Det var mig Liv og Forstand om at gøre at faa Svar. Men hvem skulde svare mig? Selv kunde jeg ikke finde ud af noget, og de Vismænd, jeg henvendte mig til, modsagde hinanden og modsagde sig selv og syntes mig ofte ringere og naragtigere end Daarerne. Men saa tit som jeg mødte Kristus - enten fik jeg Svar, der ikke var som de Skriftkloges, eller ogsaa døde Spørgsmaalet paa min Tunge som betydningsløst. Hvad var det da, han gav mig til Svar? I Ord eller blot med et Blik. Det var Kristendom. O, hvad er Kristendom? Aah, det er bare dette at have fattet Tillid til Gud - af Kristus at have fattet Tillid til Gud. Det er ikke paa nogen Vis at have faaet Oplysninger om Guds Veje stukket ud eller være blevet udstyret med Liste over Guds Egenskaber og Ejendommeligheder, men det er i alle Forhold at have faaet Lov til om end under Angst og Bæven at holde fast ved, at Gud er der, og han svigter ikke, og han holder alle Traade i sin Haand. Ja, det er denne Tillid, der er stor nok til ikke at behøve at vide Besked. Det er den, der i samme Aandedræt kan sige: ”Min Gud, min Gud, hvorfor har du forladt mig?” og straks derefter: ”Far, i dine Hænder befaler jeg min Aand”.

Saalænge vi er i Tilstand af at ville kikke Gud i Kortene eller maaske endog ville herse

med Gud, da er vi ikke af Jesu Tro. ”Ak, søger de nedrige Steder; thi Roserne vokse i Dale”, hvisker Brorson det til sig selv; og det rimer da godt nok med, at det var i Ydmyghedens Dale, han vandrede, vor Mester og Bror, han, der kendte Gud, og som sagde om sig selv: Lær af mig, thi jeg er sagtom og ydmyg af Hjertet. Ja, det var det, han var. Saadan gik det til, at han blev ved med at være Guds Ven, endnu intimere end selve Moses havde været det. Jesus startede som Gud ved Almagts Højre, han ydmygede sig og blev Menneske, ja, regnet for et Udskud af Menneskeslægten, slængt ind i Døden paa en Galge. Han forlangte ikke, at Ørkenens Sten skulde blive til Brød for hans hungrende Mund, han forlangte ikke, at Stjernernes Legionærer, der stod over hans Hoved med Spyd ved Fod, skulde ile ham til Hjælp og genne romerske Soldater og jødisk Politi til Side som Avner for Blæst, han forlangte intet for sig, ikke engang, at der værsgod havde at være Mening i Tilværelsen og det en, der var indrettet til at være i hans Hovede; han gik blot den Vej, Gud viste ham, hvor meningsløs, hvor prisgivet Ondskaben end syntes at gaa. De to Traade, der væver hans Livs Snor, er den ubetingede Lydighed overfor Gud og den fuldkomne Tillid til Gud.

Jesus troede paa Gud, fordi han adlød Gud. Han troede ikke, fordi hans Mor havde lært ham Aftenbøn, og fordi der var saa smukt ved Brinkerne om Nazareth og Engene ved Galilæa Sø. Han troede ikke, fordi Templet var storstilet og prægtigt, og fordi Augustus var saa viis en Verdenshersker, der sørgede for nogenlunde Retfærdighed og Fred ud over Jorden. Han begyndte ikke med at læse i Tingene og ud af dem tyde Gud. Han kendte Gud, før han kendte Tingene, og saadan fandt han af og til Gud i Himlens Fugle og Markens Liljer. Hans Gudstro var ikke et Resultat af Studium, Iagttagelser og Overvejelser; den var overhovedet ikke et Resultat, hans Gudstro var ham selv. ”Min Mad og Drikke er at gøre hans Vilje, der sendte mig”. Det var ham Gud altsammen, at hente Vand til Mor fra Kilden, at hjælpe Far med at høvle et Bræt, at lægge Ble paa lille Jakob, at tale med Præsterne i Templet, at staa højt i Folkeskaren og hyldes af dem efter Helbredelse af Syge og Uddeling af Mad, at slæbes af Sted til Henrettelsen, det var ham Gud altsammen, og saa var det jo nok, saa var det ingen Nytte til at spørge, ”af hvad Grund og hvorledes og med hvad Hensigt?” Thi ”jeg og Faderen vi er eet”.

Hvorfor kalder vi ham ikke blot vor Fører, men ogsaa vor Frelser? Jo, for han deler sit Væsen og sin Sejr med os. Vi har jo ikke hans Lydighedens Natur, ingen af os kan sige: ”Jeg og Faderen er eet”. Vi har den naturlige Natur, Selvhævdelsen, at vi vil vort eget og forlanger for os og kræver Besked; og er Betingelsen for at se Gud at være ren af Hjertet, kan vi ikke undre os over, at vi ikke ser den Usynlige. Og dog er der en lille Smule i os, der er uselvisk; vel er ogsaa den Smule i os plettet af Selviskhed, men der er en Kerne inderst i den, der er ren, det er en Stump Kærlighed, og en Stump af den Stump igen er Kærligheden til Kristus. For naar vi holder fast ved ham, er det ikke, for at han skal til Gengæld levere os Fred i Hjertet og Himmerigspart og al den anden *Geschäftsgeschichte*, men det er fordi, at ham hører vi nu sammen med, om det saa skulde koste os Forfølgelse og Vanære og Marter og Død og et Helvede til sidst. Lad Verden mig alting betage, lad Tornene rive og nage, lad Hjertet kun daane og briste, min Rose jeg aldrig vil miste; saadan er Julesalmens Ord.

Synge disse Linier saa stærkt, som de er digtet, formaar vel intet Menneske; men den, der nynner paa dem, er det end nok saa forsagt, vil opleve baade Tornestikket og Rosenduftten. Ja, han vil flænges af Lydighedskravet, men Guds Kærlighedsaande vil fylde hans Bryst: det, Jesus levede i, vil ogsaa naa til ham: at stole paa Gud, at Gud er der, og alle Traade er samlet i hans Haand, og det er os nok.

Hvor Var Gud henne, da lille Gurli oplevede alt det onde? Ja, hvor var Gud i 1914 og Aarene derefter? Og hvor vil han være i Morgen? Og hvor var han, da hans egen Søn tørstede sig til Døde i Solbranden paa Forsmædelsens Træ?

Hvor er Gud?

Har du Ret til at spørge, o Menneske? Gud er, hvor ham behager. Du kan ikke ansætte ham i Sædelighedspolitiet og forlange, at han skal staa dig til Regnskab. Du er ikke Guds Gud. Husk hans Svar til Job: Hvor var *du*, da jeg grundede Jorden? Kan *du* kalde Morgenens frem?

Og svarer du: Jamen jeg kan ikke tro paa en almægtig Kærlighed, naar jeg aldrig faar den at se, da modsiger du dig jo selv, naar du paa engang taler om Syn og om Tro. Thi Troens, den kristne Troes Løsen er ikke det lille: Og følgelig, men det store: Og dog!

Men du vil ikke slippe din Ulydighed, du fortsætter med at komme med dit Spørgsmaal: hvor *var* Gud henne forleden hin onde Stund, da Djævelen triumferede i den fattige Gade paa Vesterbro? Har Evangeliet da slet intet Svar? Ved det slet ikke noget om Gud i Forhold til Uskyldens Lidelse? I en lignende Gade i København blev en anden lille Pige skændet og myrdet for en 15-16 Aar siden. Da sagde Ricard i sin Prædiken Søndagen derefter ud fra Teksten om hin underfulde Helbredelse, som fik Skaren til at raabe om Frelseren: Se, han gør alle Ting vel! Saa ser jeg dem da deroppe, Oldkirkens kristne Martyrer, Inkquisitionens Stakler, den lille Pige, de handlede saa ilde med henede paa Jorden, alle knæler de nu for hans Trone og synger: "Du gør alle Ting vel".

En Dag er for Herren som tusinde Aar, og Døden er ingen Grænse. Hvor er Gud? Lyd ham og stol paa ham. Han er i sit Rige. Og Frelseren smiler og breder Hænderne ud: Guds Rige er inden i Jer.

Kaj Munk